

Лекція з дисципліни «Громадянська освіта»

На тему: «Маніпулятивний вплив медіа»

План:

1. Маніпуляції в медіапросторі.
2. Як розпізнати маніпуляції.
3. «Мова ворожнечі».

1. Маніпулювання - спосіб психологічного впливу, націлений на зміну напрямку активності інших людей, здійснюваний настільки майстерно, що залишається непоміченим ними.

Найбільш поширеним способом маніпуляцій є **маніпулювання інформацією**. Це може виражатися в розміщенні прихованої реклами, а іноді - у поширенні неправдивої інформації, переважно такої, яка зображає політичних противників та конкурентів у негативному світлі. Таку неправдиву інформацію ще називають **фейковою**. Підбір навіть правдивої інформації теж може бути маніпулятивним.

Основні способи маніпуляцій: дозування інформації; велика брехня; поєднання правди і брехні; затягування часу; поворотний удар; своєчасна брехня.

Маніпулювати можна й **емоціями**. Наприклад, під час висвітлення військових конфліктів мас-медіа використовують такі терміни, які б демонстрували миролюбність своєї країни, вимушеність її дій.

2. Коли існує багато альтернативних джерел інформації, розпізнати мовні маніпуляції неважко.

Головним у з'ясуванні достовірності є **визначення джерел інформації**, якими користувалися його автори.

Відсутність достовірних джерел інформації, спрощена подача матеріалу у вигляді гасел та тверджень, надмірна емоційність, звернення до почуттів аудиторії (причому переважно не найкращих, а таких як обурення й гнів) є ознаками маніпуляції в мас - медіа.

Ознаки недостовірності інформації:

- 1) посилання на нерейтингові джерела;
- 2) сумнівні факти або документи, отримані неофіційним шляхом;
- 3) увагу лише на тих повідомленнях, які підтверджують припущення автора;
- 4) прихована частина інформації;
- 5) перебільшення або зменшення значення частини інформації.

3. «Мовою ворожнечі» часто називають використання та апелювання до негативних емоцій аудиторії в медіатексті. Поняття «мова ворожнечі» позначає систематичне публічне вираження несприйняття певної особи чи групи осіб за будь-якою ознакою.

Тому «мова ворожнечі» є **формою дискримінації** та порушення прав людини. Застосування терміна «мова ворожнечі» найчастіше відбувається у сфері правосуддя стосовно порушення прав і свобод людини.